

Datum 27-2-2024
Onderwerp Reactie wijziging Wet structuur
uitvoeringsorganisatie Werk & Inkomen

1 Algemeen

Het Leger des Heils vindt het een zeer positieve ontwikkeling dat door de wijziging van de Wet structuur uitvoeringsorganisatie Werk & Inkomen, de overheid pro- actief financiële bestaanszekerheid tegen wil gaan. Het Leger des Heils is een voorstander voor het terugdringen van het niet- gebruik van inkomensondersteunende voorzieningen. Omdat deze wet, in afwachting van een fundamentele systeemwijziging, op korte termijn het meest bijdraagt aan het vergroten van financiële bestaanszekerheid van de meest kwetsbaren.

Van oudsher strijdt het Leger des Heils voor de meest kwetsbaren. De mensen waar wij voor staan hebben vaak meerdere problemen tegelijkertijd, denk aan dakloosheid, schulden, een licht verstandelijke beperking en psychische problematiek. Veel van onze mensen die met deze problematiek te maken hebben, hebben zelf slecht zicht op alle mogelijkheden, begrijpen ze niet en/of hebben een beperkt vertrouwen in de overheid . Zij weten vaak zelf niet de weg te vinden naar organisaties als het UWV, SVB of gemeenten en vragen daardoor zelf geen uitkering of andere ondersteuning aan. Zeker voor deze groep kan de wijziging in deze wet een goed middel zijn om hen proactief te helpen en te voorkomen dat zij hulp mislopen.

Als organisatie hebben wij nog wel enkele vragen en aandachtspunten die wij in de verdere vormgeving van de wet willen meegeven. Deze punten zijn erop gericht op zorg te dragen voor rechtsgelijkheid (conform de uitkomsten van de commissie sociaal minimum) en rechtsbescherming (met name voor de meest kwetsbaren). Deze punten zouden wij graag uitgedrukt zien in de publieke waarden (artikel 46, 2e lid), waaraan ons inziens de publieke waarde: "menswaardig" zou moeten worden toegevoegd. Daarnaast benadrukken wij het belang van de doelmatigheid- en rechtmatigheid van de gegevensverzameling die nadrukkelijk ten gunste van burgers wordt uitgevoerd en nimmer mag leiden tot niet- rechtmatig gebruik door instituties.

2 Reactie op vraag 1

Wat vindt u ervan dat UWV, de SVB en gemeenten zelf mogen onderzoeken of iemand misschien een uitkering of andere ondersteuning kan krijgen?

- Het huidige wetsvoorstel impliceert een voorbehoud als het gaat om het bereiken van álle gerechtigden. Ons voorstel is daarom om in plaats van de inspanningsgerichte zinsnede: 'onderzoek te doen naar potentieel rechthebbenden' om te zetten naar de wettelijke resultaatverplichting namelijk: zorg te dragen dat álle rechthebbenden van inkomensvoorzieningen bereikt worden en proactief bekend worden gemaakt met sociale voorzieningen.
- Ons voorstel zou zijn om niet te spreken over 'onderzoek doen', maar over 'gegevensverzameling ten gunste van gebruik van inkomensvoorzieningen'.
- Ons voorstel zou zijn om de eindverantwoordelijkheid voor gegevensverzameling te beleggen bij gemeenten, waarbij het UWV en SVB verplicht zijn om informatie aan te dragen t.b.v. het in beeld brengen van alle rechthebbenden. Conform de aanpak van problematische schulden.
- Wij stellen voor om lid 3 van artikel 10 b "bij of krachtens amvb kunnen regels worden gesteld over de samenwerking" te schrappen. En in plaats daarvan een landelijke standaard te ontwikkelen t.b.v. gegevensverzameling en hiervoor de eindverantwoordelijkheid bij gemeenten te leggen.
- Ons inziens leidt artikel 10b. lid 3 tot teveel aandacht voor de vorm, in plaats van de intentie van de wet. Door ruimte te bieden voor de vorm ontstaat het gevaar van het creëren van rechtsongelijkheid voor de rechthebbenden van inkomensvoorzieningen. Ook draagt het creëren van nieuwe (digitale) plekken niet bij aan het snel operationeel kunnen krijgen van de wet. Ons voorstel is daarom om dit lid te schrappen en de wettelijke verplichting op te nemen om aan te sluiten op bestaande gemeentelijke dienstverlening.
- Het gebruik maken van laagdrempelige fysieke locaties waar mensen informatie kunnen krijgen over een uitkering of ondersteuning, kan helpen in het bereiken en in kaart brengen van een groep mensen die moeilijk zichtbaar is. Ook dit kan een vorm van een proactieve benadering zijn van het UWV, SVB en gemeenten. Ons voorstel zou zijn om het creëren of aansluiten bij bestaande inloopvoorzieningen concreet ook op te nemen in de wet.
- Vooruitlopend op de mogelijkheid dat kinderen direct aanspraak kunnen maken op sociale voorzieningen, stellen wij u voor om in deze wetswijziging gemeenten te verplichten om in kaart te brengen welke kinderen op welke (sociale) voorzieningen recht hebben.
- Artikel 73b: in lijn met het voorgaande opteren wij ervoor dat instanties niet bevoegd zijn om onder hun verantwoordelijke gevoerde administraties in te zetten voor proactieve dienstverlening. In plaats daarvan zijn zij: wettelijk verplicht om de bij hen bekende informatie- en gegevens ten gunste van rechthebbenden in te zetten.
- Artikelen 73b, lid 2 en 3: het voorstel is om daarin op te nemen dat instanties zoals SVB en UWV verplicht zijn om aan gemeenten gegevens te verstrekken ten behoeve van proactieve dienstverlening.
- Artikel 73, lid 3. Bij ministeriële regeling wordt vastgesteld welke gegevens(uitwisseling) noodzakelijk wordt geacht t.b.v. proactieve dienstverlening en welke gegevensuitwisseling wordt gezien als niet rechtmatig gezien de doelstelling van de wet. Hierbij zien wij als organisatie gegevens over de gezondheid ook als een bijzondere categorie waarbij wij voorstellen om hiervoor vast te stellen welke gegevens als noodzakelijk worden gezien en welke gegevens niet mogen worden verzameld.

Datum 27 februari 2024
Onderwerp Reactie wijziging Wet structuur
uitvoeringsorganisatie Werk & Inkomen

- Wij menen dat artikel 73 b, lid 4 belemmerend zou kunnen werken in de uitvoering van de wet. De wet is bedoeld om mensen proactief te kunnen benaderen, om dit te kunnen doen is gegevensverzameling noodzakelijk.
- Tot slot stellen wij voor om onder proactieve dienstverlening ook het weer (maatschappelijk) participeren van mensen te verstaan.

3 Reactie op vraag 2

Wat vindt u ervan dat UWV, de SVB en gemeenten zelf contact mogen zoeken met mensen die waarschijnlijk wel een uitkering of ondersteuning kunnen krijgen, maar daar niet om gevraagd hebben?

- Wij zijn een voorstander van het proactief benaderen en ondersteunen van rechthebbenden van sociale voorzieningen.
- Ons voorstel zou zijn om gemeenten eindverantwoordelijk te maken zodat er voor rechthebbenden zoveel mogelijk eenduidigheid en herkenbaarheid is.
- Ons voorstel zou ook zijn om in de wet op te nemen met welke partners kan worden samengewerkt in het bereiken van mensen. Hierbij rekening houdend met mensen die in instellingen verblijven, of geen vaste verblijfplaats hebben. Proactieve benadering kan namelijk ook worden vormgegeven door nauwe samenwerking met maatschappelijke organisaties.
- Wij vragen u om in het wetsvoorstel expliciet een aanpak voor benadering van kwetsbare groepen, waaronder jongeren, (ex-) gedetineerden, dak- en thuislozen en mensen verblijvend in een instelling, op te nemen. Ook vragen wij u in de wettelijke verplichting op te nemen dat de dienstverlening begrijpelijk is voor mensen met een licht verstandelijke beperking, psychische problematiek en laaggeletterdheid.
- Tot slot geven wij mee om in het contact zoeken rekening te houden met de doelgroepen zoals eerder in onze reactie benoemd en te voorzien in passende communicatie en begeleiding.

Contact

Voor opmerkingen of vragen zijn we uiteraard bereid tot verdere toelichting. U kunt hierover contact opnemen met Florian Pronk (medewerker Public Affairs) via florian.pronk@legerdesheils.nl.